

Összefoglaló a költségvetési szekció előadásairól

Dr. Printz János
szekcióvezető

KÉZBE VESSZÜK AZ ÉVES KÖLTSÉGVETÉSI BESZÁMOLÓT...

Mit várunk el az államháztartás szervezetei éves költségvetési beszámolóitól?

Természetesen azt, hogy minden lényeges információt tartalmazzanak a szóban forgó szervek költségvetésének végrehajtásáról, vagyoni és pénzügyi helyzetéről, működésük, gazdálkodásuk eredményességéről, legyenek azok az államháztartás központi vagy önkormányzati alrendszerében.

A közszférával kapcsolatos információkat széles érdeklődés kíséri, éppen ezért a költségvetési beszámolók számos módon, a felhasználók több csoportja által hasznosulnak, a nemzetgazdasági összeggzésektől, az éves zárszámadástól, az egyes intézmények irányításában hozott döntésekig.

Konferenciánk költségvetési szekciója munkájának középpontjában ezúttal az áll, hogy – általában és konkrétan – mi kell ahhoz, hogy ki-ki kellő és megalapozott ismeretekhez jusson, ha a költségvetési szervek beszámolóját kézbe veszi.

Az államháztartás szervezetei gazdálkodásának mozgásterét a közpénzügyek rendszere, „filozófiája” alapvetően meghatározza. Ebből következik, hogy azok a megújító folyamatok, a „Jó kormányzást” célzó törekvések, amelyek e téren az elmúlt években lezajlottak, illetve mindmáig tartanak – mint ahogyan azt a szekció első előadása is kifejti – frissítőleg hatottak a költségvetési szervek gazdálkodói magatartására is. Mindez tükröződik az éves költségvetési beszámolóiban, amit jórészt az időközben elvégzett ellenőrzések tapasztalatai is igazolnak.

Az éves költségvetési beszámolók tartalmát illetően az államháztartás számvitelének 2014. január 1-től hatályos új előírásai alapvető változásokat hoztak, lehetővé téve az eredményszemlélet nemzetközi követelményeknek, EU-s irányelveknek megfelelő érvényesítését.

Immár közel három éve az államháztartás szervezetei - miközben számviteli rendszerük költségvetési ágában az előirányzataikon, s azok teljesítésén kívül követeléseik és kötelezettségeik alakulását is folyamatosan nyomon követik - a pénzügyi számvitelben a vagyoni változások rögzítése mellett az általános követelményeknek megfelelően vezetik le és mutatják ki gazdálkodásuk eredményét, valamint ehhez kapcsolódóan költségeik és megtérült költségeik alakulását.

A tapasztalatok szerint, ha nem is kis zökkenőkkel, az államháztartás szervezeteinél is egyre inkább polgárjogot nyer a „mi mibe kerül?” kérdés felvetése.

A számvitel új szabályainak bevezetésére, alkalmazására a szabályozó, irányító szervek és a költségvetés végrehajtásában közreműködő szervezetek közös erőfeszítései eredményeként került sor. Mára elmondható, hogy az államháztartás számvitelének bevezetett rendszerében, annak szabályaiban lényeges korrekciók igénye nem merül fel. Ez lehetőséget nyújt nemzetközi kitekintésre annak jegyében, hogy más országok miképpen reagáltak a közpénzügyek, illetve ehhez kapcsolódóan a közszféra számviteli rendszereinek korszerűsítését célzó kihívásokra.

Az éves költségvetési beszámolók természetesen csak akkor tudnak megfelelni az eddig vázolt követelményeknek, ha információ-tartalmuk egyértelmű, adataik megbízhatóak és valóságosak. Mindezek biztosítása elsődlegesen elkészítőik felelőssége, de megalapozottságukhoz nagyban hozzájárulhatnak a különböző ellenőrzések, beleértve a beszámolók minősítésében szerepet kapó könyvvizsgálatokat is.

A valós beszámoló az éves számviteli munkát lezáró dokumentum, amelynek megfelelő összeállításához számos feltételt biztosítani kell. Ezek közül az egyik legfontosabb a belső kontrollok hatékony működtetése, így mindazon ismeret, amely az államháztartás szervezetei belső kontrollrendszerével, annak

egyres elemeivel kapcsolatos, komoly relevanciával bír, s ebben megkülönböztetett jelentősége van a számvevőszéki tapasztalatoknak.

A belső kontrollrendszerek szabályozottságának, működésének felmérése az első fázisa a költségvetési beszámolók hitelességét célzó vizsgálatoknak, amelyeket az államháztartáson belül meghatározott körben - az egészségügyi szolgáltatóknál, egyes helyi önkormányzatoknál, más államháztartási szervezeteknél – többek között a könyvvizsgálók végeznek. Ilyen típusú (ún. szabályszerűségi pénzügyi) ellenőrzések kerültek be a Magyar Államkincstár helyi önkormányzatoknál végzett tevékenységébe, s az Állami Egészségügyi Ellátó Központ által végzett vizsgálatok is rendszeresen érintik ezt a kérdést, de visszatérő témája ez a belső ellenőrzéseknek is. Tekintettel arra, hogy az éves költségvetési beszámolóval kapcsolatos vizsgálatok határozott és egyértelmű állásfoglalásokat követelnek meg, nagyon fontos, hogy az ezzel foglalkozó szervezetek, szakemberek egyes helyzetek, megoldások megítélésében azonos elveket kövessenek, illetve hasonló módszereket, eljárásokat alkalmazzanak.

Mindezek jegyében hasznos lehet minden olyan tapasztalatcsere, amely arról szól, hogy miként járjunk el akkor, ha a tartalom és megalapozottság vizsgálata érdekében kézbe vesszük az éves költségvetési beszámolót. Ezt próbálja körbejárni a szekció programja is.